

„Праця“

Український просвітний тижневик
в Бразилії
виходить в Прудентополи кожного
Четверга.

Передплата
в Бразилії:

Річно 8\$000, піврічно 5\$000.
Для Галичини річно 72 корон.
Для України 36 рублів.
Для Півн. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

ПРАЦЯ

„PRACIA“

Jornal semanal para os
Ukrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentopolis
às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від
стиха. Більші по 200 рс. За всякі
оголошення платить ся згори.

PRACIA
Prudentopolis
Paraná — Brazil

ВИДАВЦІ: Видавнича спілка.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руське ми серце і віра руська“. — З Рус. пс. Маркияна Шашкевича.

Ми Українці до спону
В нас є сила Козаків!

Одинока Українська Часопись у Бразилії.

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Рішаючий момент.

Нашій справі грозить страшна небезпека! Невважаючи на знамените положення на фронті, неважаючи на мирову акцію коаліції і її умови, які подаємо на іншому місці, ми в цім рішаючій моменті коли знов важиться наша судба, не повинні ні на хвилину піддавати себе ніяким приманливим ілюзіям. Бо тут маємо справу з нашим тяжким ворогом, якого, знаємо не від сьогодні і з коаліційними державними мужами, про яких відношення до нас ми мали нагоду в останніх літах неоднократно переконатися.

Польща, як ще вчора сягала руками по далекі корінні українські, білоруські і литовські землі, яка з видом триумфуючого побідника говорила про себе як про рішаючу на Сході імперію, яка всякий голос про підняття справи Східної Галичини принімала з знаругою і визивом, яка з кожним своїм sukcesом на полі битви в сотерно збільшувала кайдани неволі-і негодського насильства, що нас в них скувала — отся сама Польща малаб сьогодні нагло перемінитися в миролюбиве ягня яке буцім-то нічого більше не бажає тільки супокою, правди і справедливості? Треба бути дуже наївним і сліпим, аби в ці сиренячі голоси польських кровожадних імперіялістів повірити! Польща не бажає мира! В ній горять ті самі інстинкти, які кермували її політикою досі. Польща чує ніж на горлі. Вона в усіх суєставах дрижить за своє існування і тому так обильно точить мід зі своїх уст. Поль-

мов вогню боїться вона розвалу Польщі. Бо на цей випадок роля охоронного валу перед большевикам наїздом вона булаб приневолена передати Німеччині, яка хто зна чи моглаб і схотілаб цю «ролю» на себе переняти, або колиб так і сталося, то зробилаби це за ціну основних політичних уступок в постановах версальського миру. Іншими словами: реальність sukcesи коаліції, які вона добула через подібну війну і диктаторський мир — переміниласяб у свисток паперу з переминаючою історичною вартістю. Що так воно є, на це вказує хід нарад в Спаа і зміна температури у настроях коаліційних керманців, яка з високо воєнного і непримиримого, нагло після приїзду Грабського впала в низ і зробилася... також уступчивою. Німці зрозуміли це дуже добре та відповідно до змінених обставин і собі... підняли голос. В конференційних комнатах у Спаа незримим видом брала участь польшевицька Росія. Її узброєний кулак висів немов дамоклевий меч над головами високих контрагентів.

Польща має цофнутись за границю Німена і Буга і лінії яка тягнеться на 50 км. на південь від Перемишля. Це безумовно величезний sukces у нашій справі. Але поставлення справи воєнного кордону, неясність супроти судби Холмщини, західних окраїн Підляша а головно — оставлення при Польщі нашої Лемківщини це є річі, які не повинні нас вклинувати до солодкого сну. Бо польська бута не приспана. Польський заборогний і...

доходити наших прав на самостійність». Невже східно-галицька шляхта і тьма паразитного урядництва дозволяють собі диктувати постанови відносно того, що вони вважають своєю власністю? Читайте їх часописи, читайте їх заклик, а ілюзії у вас скоро розвіються?

Ціла вага нашого питання лежить не в конференційних салях у Спаа і в Лондоні. На ділі одначе вона рішається тільки на полях битв, які ведуться тепер над нашою границею. Чи большевицька Росія має стільки фізичних і моральних сил, аби завдати полькому наїздникови останній смертельний удар? І чи внутрішньополітичні відносини та перспективи визнання через коаліцію не зіштовхнуть її на шлях уступок? Осє питання, які до глибини ворущають наші серця і уми. Ми завдяки страшним умовам, про які сьогодні ще не пора говорити, приневолені, на жаль, придивлятися розвиваючимсь подіям зі заложеними руками, хоч невеличке реальне зусилля з нашого боку, булоб впромові напевно в один момент наблизити нас до нашої великої мети...

Подібні хвилини, які заістнували сьогодні, переживала Польща вже недавно, на весну 1919-го року, тоді коли галицька армія затиснула була шнур на шні польських імперіялістів. Ми бачили, як тоді заметушилає коаліція! Приїхав генерал Бартелемі, в Парижі нагло заговорив з рами синердіон всесильної чвірки, покликано до життя комісію ген. Боти — усе на те, аби тільки дати

справа знова вплинула на арену світової політики ми не легковажимо. Вкупі з прочими висвободившимися з неволі народами Росії та перед лицем світа ми матимемо спромогу вповні використати і цю зброю, яку обставини нам дають до рук. Але чи після впливу тижнів і місяців, серед торговища політичного — нас знов не схочуть відправити якимнебудь жебрацьким статтом? Вже сьогодні здригається серце на один спогал, що нам дається «спромогу» доходити нашої самостійности. Цю самостійність ми вже добули, ми добули її нашими трупами і пролітою кровю, а зрабовано її нам у підступний спосіб саме при допомозі відповідальних керманців коаліції!

Всеж таки не опускаємо рук. Теперішні події вчать нас двох річей, які ми голосили в моменти найбільшої зневіри, а за які нам доводилося таки від своїх не одно вивести — 1. конфлікт теперішньої Польщі і теперішньої або якої небудь другої Росії неминучий; 2. визволення Галичини за всяку ціну — це перша умова до реалізації також нашого начального національного ідеалу.

Не буде хіба тому злишною річю, ще додати, що для цього ми потребуємо залізної дисципліни і безумовного обеднання наших сил. Перед нами великанська, світляна ціль! Нехай-же наші уми, серця і наші сили будуть немов стріла на витягнутім сталевім луці, який вимірений тільки до цієї одної цілі. Ворога треба вбити! Цоцлити в само серце так щоби ніколи вже більше не під-

решаючи на Сході імперію, яка всякий голос про підняття справи Східної Галичини приймає з зваругою і визивом, яка з кожним своїм sukcesом на полі битви в сотерно збільшувала кайдани неволі і нелюдського насильства, що нас в них скувала — отця сама Польша малаб сьогодні нагло перемінитися в миролюбиве ягня яке буцім-то нічого більше не бажає тільки супокою, правди і справедливості? Треба бути дуже наївним і сліпим, аби в ці сиренячі голоси польських кровожадних імперіалістів повірити! Польша не бажає мира! В ній горять ті самі інстинкти, які кермували її політикою досі. Польша чує ніж на горлі. Вона в усіх суєтавах дрижить за своє існування і тому так обильно точить мід зі своїх уст. Польша прагне передипки, бодай хвилини супокою, аби прийти до себе і аби при повній допомозі коаліції підняти зі здвоєною силою свою політику на Сході на ново.

А коаліція? Коаліція хоче в загальних обрисах того самого. Не-

відповідно до змінених обставин і собі... підняли голос. В конференційних комнатах у Спаа незримим видом брала участь польська Росія. Її узброєний кулак висів немов дамоклевий меч над головами високих контрагентів.

Польша має цофнутись за границю Німена і Буга і лінії яка тягнеться на 50 км. на південь від Перемишля. Це безумовно величезний sukces у нашій справі. Але поставлення справи воєнного кордону, неясність супроти судьби Холмщини, західних окраїн Підляша а головно — оставлення при Польщі нашої Лемківщини це є річи, які неповинні нас вколосувати до солодкого сну. Бо польська бута не приспана. Польський заборчий імперіалізм буде справді зломаний шойно тоді, коли Поляки фактично зістануть прогнані з Холма, Львова, Перемишля і Лемківщини. Інакше не ворожим собі нічого доброго з уступчивих жестів Польщі і з ласкавих приречень коаліції, яка дозволяє нам »одержати спромугу

сьогодні ще не пора говорити, приневолені, на жаль, придивлятися розвиваючимсь подіям зі заложеними руками, хоч невеличке реальне зусилля з нашого боку, булоб впромові напевно в один мент наблизити нас до яшої великої мети...

Подібні хвилини, які заістнували сьогодні, переживала Польша вже недавно, на весну 1919-го року, тоді коли галицька армія затиснула була шнур на шії польських імперіалістів. Ми бачили, як тоді заметушилася коаліція! Приїхав генерал Бартемі, в Парижі нагло заговорив з рами синердіон всесильної чвірки, покликано до життя комісію ген. Боти — усе на те, аби тільки дати Польщі час до віддиху і підіслати її нових полків і воєнного матеріялу. Набравши сил, знаємо, як заговорила тоді Польша і знаємо як поставила себе опісля до нас коаліція. Сьогодні малаб, по всім даним, стара історія повторитися на ново?...

Очевидно: факту, що наша

доводилося так само, по винести — 1. конфлікт теперішньої Польщі і генерішньої або якої небудь другої Росії неминучий; 2. визволення Галичини за всяку ціну — це перша умова до реалізації також нашого начального національного ідеалу.

Не буде хіба тому злишню річю, ще додати, що для цього ми потребуємо залізної дисципліни і безумовного обєднання наших сил. Перед нами великанська, світляна ціль! Нехай-же нашими, серця і наші сили будуть немов стріла на витягнутім сталевім луці, який вимірений тільки до цієї одної ціли. Ворога треба вбити! Поцілити в само серце так щоби ніколи вже більше не піднявся панувати над нами!..

„Український Прапор“.

Політика помсти і політика розуму.

В році 1914 вибухла світова війна. Європейська, страшна війна. »Існувати або гинути« — це було гасло обох сто-

М. Гоголь.

Тарас Бульба.

(повість).

18)

І він теж стояв здивований перед нею. Не такою думав він побачити її; то була не вона, не та, що знав її колись; нічого в ній не було подібного до тої, але вона була вдвоє красша, чарівніша, як тогді: тогді в ній було щось недокінчене, тепер се був твір, якому майстер дав останній рис кисти. Тамта була принадна, пустотлива дівчина, се була красавиця жінка у всій своїй розцвілій красі. Повне почуте виявлялось в її піднятих очах, не врывки, не патяки на почуте але все почуте. Ще сльози не встигли висохнути на очах і одягли їх блискучою вохкостію, що проймала душу. Груди, шия і плечі були замкнуті в ті чарівні границі, що придані зовсім розцвілій красі; волосся яке колись роспадало ся легкими кучерями по її лиці, тепер було сплетене в густу, розкішну косу, частина якої була підібрана, а частина розкинулася по всій довжній руці й тонкими, довгими, чудовими кучерями падала на груди. Здавалось, усі черти її змінили ся що-до одної. Даремно силкував ся він найти бодай одну з тих, що жили в його пам'яті; не було ні одної! Хоч яка велика була бідність її обличчя, та вона не могла захмарити її

чудову красу; навпаки, вона немов убрала її в пориваючий, непереможно-побідний вираз. І почув Андрій в своїй душі якийсь набожний острах і стояв нерухомо перед нею. Вона, бачилось, теж була вражена виглядом козака, що стояв перед нею в усій красі і силі молодецької мужности, що здавалось, навіть у нерухомоті своїх членів проявляв свободу рухів. Твердою силою блистали його очі, сміливою дугою вигнулись оксамітні брови, опалені щокі нашіли вогнем і мов шовк вилискував ся його молодий чорний вус.

— Ні, не моя сила подякувати тобі, великодушний лицарю, — промовила вона; і мов срібною хвилею покотив ся звук її голосу: — один Бог може відплати тобі, не мені, слабій жінці...

Вона потупила свої очі; чарівними, сніжно-білими півкругами лягли на них повіки, обвелені довгими, мов стріли, війми; чудове лице її нахилило ся й зарум'яніло ся знизу. Андрій не знав, що сказати на те; він рад би був висловити все, що було в него на душі, — так горячо висловити, як він чуввав, — але він не міг. Він почув, наче щось загорділо йому уста; слова втратили голос; він почув, що не йому, вихованому в бурі і в войовничім кочовім життю, відповідати на такі мови, і розлютив ся на свою козацьку вдачу.

Тогді ввійшла в комнату Татарка. Вона вже встигла накроїти шматочками при-

несеного лицарем хліба, принесла його на золотім полумиску й поклала перед своєю панною. Красуня глянула на неї, на хліб і підняла очі на Андрія, — багато було в тих очах. Той ласкавий погляд, що показував неміч висловити почуття, які обгорнули її, був більше зрозумілий Андрієви, як усі мови. Йому раптом стало легко на душі; здавалось, усе розв'язало ся у нього. Всі хвилювання душі, всі почуття, які досі наче хто здержував тяжкою уздечкою, почули себе на волі, і вже хотіли розлитися невпинним потоком слів, коли раптом красуня, обернувшись до Татарки, спитала неспокійно:

— А мати? Ти віднесла їй?

— Вона спить.

— А батькови?

— Віднесла. Він сказав, що прийде сам подякувати лицареві.

Вона взяла хліб і піднесла його до уст. З невимовною розкішю дивив ся Андрій, як вона ломила його своїми білими пальцями й їла; і раптом він згадав біснєватого з голоду, що сконав на його очах, проковтнувши шматок хліба. Він поблід і вхопивши її за руку, закричав:

— Досить! Не їдк більше! Ти так довго не їла, для тебе хліб може бути отруйною.

І вона опустила свою руку, поклала хліб на полумисок, і мов слухняна дитина, дивилась йому в очі. І нехай би чия небудь слово виразило... але не можуть ні

ризець, ні пензоль, ні всемогуче слово виразити того, що иногді ввижаєть ся в очах у дівчини, ані того почуття, що обгортає того, хто дивить ся в такі очі.

— Царице! — промовив Андрій повний і сердечних і душевних і всяких поривань: — чого тобі треба? Чого хочеш? — приказуй мені! Загадай мені найнеможлівішу службу, яка тільки є на світі, і я зроблю її! Звели мені зробити те, чого не в силі зробити ні один чоловік, — і я зроблю, я погублю себе. Погублю, погублю! І погубити себе задля тебе, клянусь хрестом святим, мені так солодко... але ні! не сила сказати сього. У мене три хутори, половина батьківських табунів моя, все що принесла батькови моя мати, що навіть переховує від него — все моє. У нікого з наших козаків немає такої зброї, як у мене: за один держак моєї шаблі дають мені найкрасший табун і три тисячі овець. І сього того я зречу ся, кину спалю, затоплю, як тільки ти скажеш одно слово, або тільки во-рухнеш своєю тонкою чорною бровою! Але я знаю, що може, верзу дурниці, і не до речі все те, що не мені вихованому в бурі і Запорозжі, говорити так, як звичайно говорять там, де бувають королі, князі і все, що є найлішого між вельможним лицарством. Я бачу, що ти инше сотворінне боже, як ми всі, і далеко до тебе всім боярським жінкам та їх дочкам-дівчатам. Ми не достойні бути

рив. Чотири роки тривала боротьба. З обох боків майже без значного успіху. Центральні держави розвалилися з середини через тяжкий економічний стан. Голод, кругом вороги — центральні держави не могли вже видержати. Це стало ясно 1916 році; і багато мудрих політиків предвиждали вже тоді катастрофу, яку вже не були в змозі обминути.

Антанта побідила. Шукати великий радість передовсім у Франції, Італії та Англії, звесіди холодна. і на цю річ холодно дивилася: як кожний діловий чоловік або купець.

Дзвонять дзвонять! Перемога!

У Версалі мирова конференція засідала, щоб диктувати як найтяжчі умови підбитому ворогові. Найвизначніші люди в ній: Вільсон, Клемансо, Льюїс Джордж Орлянд, Падеревський.

З початку виступив Вільсон зі своїми 14 точками та принципом самоозначення народів. Але це коротко як вогонь соломяний — згоріло і пропало. Під впливом слабкої волі він показався нездатним до діла, фарісеєм. Народи в кайданах бачили в ньому Бога. Однак скоро переконалися, що його слова — тільки слова. Діла інакші були. Другою фазою мирних переговорів керував Клемансо. Під впливом сліпої помсти він диктує Німцям славний «Версальський договір» і рівночасно копає собі та своїй вітчизні могилу та сіє зерна незгоди в колісній міцній Антанти. Він вірить в могутню силу Німеччини. Бойться «реваншу». І ці думки керують його ділами. Його мрія — знищити Німеччину. — без милосердя, без пощади! І тут на чолі йому виступає Падеревський — оберетковий президент міністрів. Він радить Клемансови збудувати з другого боку Німеччини велику Польщу — від моря до моря, забуваючи самоозначення народів. Послухався «Тигр»! І ось галлерівська армія з Франції переведена в Польщу. А звістка була іслана до Східної Галичини щоб боротись там — ніби то з большевизмом. Велика армія в 80.000 багнетів починає воювати проти героїчної галицької армії, руйнуючи все що так велично проголосив фарісей Вільсон. Від неї загинули найкращі сини нашого народу. Однак не дармо!

Льюїс Джордж тим часом спокійно, холодно думав своє...

— Німеччина знищена! Кого Англія ще може боятись на морі? В колоніях? В торговлі?

Франції і ще раз Франції! І з цього часу Льюїс Джордж зближається до Орлянда, пізніше до Нітті. Шукає зближення до Німеччини. Проти Франції і проти дружної з нею Польщі. З другого боку дає змогу Франції зкомпрометувати

її проти наступу Французів до Франкфурту: вона не допускає, щоб німецька армія булаб занадто зменшена і т. д. Це є факти глибоко обдумані. Вона зачинає переговори з Красіном, Літвіновим. Вона не помагає Польщі навпаки: навіть радить їй не робити офензиви.

Франція вже цілком скомпрометована, навіть в Польщі.

Колись Англія боронила самоозначення Східної Галичини. За прилучення її до Польщі найбільше обстоював Вільсон! То була найбільша іронія...

Англія я переконаний, вже задалегідь добачила те, що зараз сталося. Побіда большевиків — розпад Польщі. Чому Англія старалася відокремити Польщу від Румунії? Це все ясно...

Вона хотіла, щоб Польща стала така, яка скоро буде — в етнографічних межах. І знов у справі Східної Галичини піднесла голос Англія — в радіо до Москви з одного боку, а в радіо до польського уряду з другого.

Ми бачимо, що політика сліпої гарячої помсти сьогодні вже не на місці. Вона уступає поле холодній політиці розуму.

Недаром Англіїці рахувались найкращими дипломатами здавна. Обережно крок за кроком ідуть вони до своєї мети і зараз, там де не можна переконати своїх ворогів аргументами розуму, вони підставляються їм стінку фактів життя. Можливо, що в найближчій часі ми побачимо як Англія поширить поле впливу своєї політики на Німеччину і взагалі на всю східну справу. Можливо, що цими днями ми будемо свідками нових шахматних ходів з боку Англії на сході Європи. Нашим державним мужам, нашим дипломатам ми радилиб не забути одного, що політика помсти добра на війні на полі брані. В справах дипломатії завжди бере верх політика спокійного холодного розуму.

В. В.

ВСЯЧІНА.

Український уряд перебуває в Станіславові.

Петлюра коли вірити інформаціям, проголосив себе Начальником Української Держави, усунувся від справ військових, передавши обовязки гол. отаманови Омеляновичу Павленкові.

Настрій серед громадянства на Поділлі дуже гарний. Селяне і горожане боронять остатки української території до останнього козака. Большевики на українське військо в лоб не нападають.

Укр. Пр. Бюро одержало звістку з Парижа, що гр. Тимкевич і Василько подали заяву до Конференції в Спа, щоб Антанта запропонувала большевицькому урядови мирні переговори з Україндою як то сталося з Польщею.

Загони Махна концентруються коло Катеринослава і Александровська.

Під Проскуровом большевики розгрімилі потяг польських урядовців, що від'їздив з Кам'янця, убивши до 40 чол.

В Одесі большевики пограбували у населення скільки міліонів в гроша та в золоті і сріблі.

При наступі на Київ большевики запалили його бомбами з аеропланів зо всіх сторін.

З Галичини екстрено евакуюються всі польські урядові інституції. Евакуація іде до Кракова.

Падеревський їздив в Спа по запрошенню Льюїс Джорджа.

В Росії большевики забороняють курити. Покищо всюди курящих від некурящих на роботі відокремлюють.

В Парижі арештовано російського большевика Джогота. У нього знайдено на 8 міл. франків срілянтів. Джогот. — кол. переплютник, а зараз бол. комісар по пропаганді, грав визначну ролу підчас Директорії на Україні, як большевицький агент.

Врангель видав наказ по фронту підтримувати якомога більш приязні відносини з військами Махна і українськими.

З певних жерел доносять відомість, що Врангелю Антанта видала допомогу в 1.000.000.000 франків.

В Бельгії поставлено домагання признання незалежності України.

В бельгійськй парламенті в часі диспуту над бюджетом поставив соціалістичний посол Лірад внесок, щоб Бельгія признала незалежність України.

Американське національне свято у Львові.

Президія магістрату видала до населення Львова зазив, щоби 4, липня в день національного американського свята прикрасило доми і вікна хоругвами, а також взяло участь в богослуженнях, які відбулися в гр. кат. і рим. кат. катедрах і в жидівській синагозі, щоби в цей спосіб дати вираз симпатії для тих, які в найкритичніших хвилях поспішили населенню з поміччю.

Перехресують.

Вслід за прилученням Волині до Польщі йде акція польонізації назв тамошних міст і так домагається „Ржечпосполіта“, аби історичну назву міста Володимир Волинський перехрестити на Казімер Волинський. — За скоро панове заходиться, коли большевики уже взяли Рівне!

Відновлюють панщину.

Як доносять з Бірки, польська жандармерія відставила з села Звенигороду чотирох поважних сільських господарів а то Плучку, Орача, Ужеського і Морикишу до староства, яке їх засудило на 4 доби арешту за це, що не хотіли іти на двірську роботу до управителя дібр графа Потоцького.

Цей панок платить чотири корони на день і приневолює польською жандармерією поважних газдів до насильних робіт.

Безсоромне ляхське насильство.

Кого Бог скарата хоче тому розум відійме. Летіли безумно Ляхи на Україну з усіх

ніфестувати 27. липня акт злуки. Поманіфестують, поманіфестують, а опісля знову вітати муть стрімголов з наших земель на запад.

Галицько-українські війська вступили до армії Павленка.

До Українського Пресового Бюро доносять з Варшави: Українська армія посліdnими часами дістала значні скріплення а це, що до цієї пори спинюване прийняття галицьких Українців до армії остаточно довершено. Добровільно зголошуючися до української армії галицькі Українці вступають до відділів під командою генерала Омеляновича Павленка.

Польський генерал Довбор Мусніцькі в журналі „Ржечпосполіта“, органі Падеревського, який відноситься прихильно до Українців, ставить вельми високо заслуги армії Петлюри в дотеперішних боях на цілм фронті на полудне від Припеті. Українській армії понад берегами ріки Горинь довгий час вдавалося відбивати всі напади кінноти генерала Буденного і це було тоді коли вже цілий польський фронт на півночі подався назад. Українці боролися знаменито з одної сторони тому, бо знали знаменито терен а по друге українські відділи складаються зі самих старих і випробованих в бсях жовнірів.

На Волиню по стороні большевиків стоїть їх 12. корпус і кіннота Буденного. Після звітів армії Буденного, яка складається з великих мас самої кінноти має також до розпорядимости знамениту полевую артилерію а посліdnими часами дістала також значні скріплення і в піхоті, яку перевезено непроглядними колюнами в селянських возах. Проти кінноти Буденного польська і українська армія не можуть поставити значного числа своєї кінноти і тому власне Буденному вдається всякий окружний маневр, це тим лекше, що не може бути навіть і мови про якийсь одноцільний воєнний фронт.

Українські війська після висказів і похвал польського начального командування в особности відзначилися через знамениту знайомість терену, незвичайно гарне поселення зі сільським населенням та скоре приурочення до способу воювання генерала Буденного. Це в особности відноситься до армії, яка остає під командуванням генерала Павленка.

Поляки силують Українців до польської армії.

З села Брижава, повіт Добромиль, пишуть що в тім і в сусідних селах беруть Поляки всіх Українців до війська. Пишуть також, що не можна нічого довідатися, що загалом робиться, бо не можна нічого говорити, інакше беруть сейчас до взязниці все одно чи є за що чи ні.

Большевики в околицях Чорткова і Буська.

Останне большевицьке звідомлення каже: В околиці Ломжі всдеться бій за перехід через ріку Нарву. На захід від Білостока советські війська перейшли за ріку Нарву і женуть дальше за Поляками.

В околиці Бродів наша кіннота пішла вперед і тепер воює на північ від Буська.

В околиці Чорткова йдемо дальше наперед.

Руйна на Україні.

Одинокий заклад фотографичний у
Прудентополі.

Atelier Photographico
Americano.

Miguel Kus e Max Heckl ex.

Чи Ви вже знаєте? В Прудентополі при
улиці Dr. Affonso Camargo знаходиться польсь-
ського клубу, де є фотоапарат. Если хо-
чете мати гарну фотографію своєю, своєї
жінки, діти або і п'яної людини, зайдіть до
него, а одержите.

Праця галля, товща, ефіра — инні умір-
ювати. Рівнож виконує фотографії в ко-
льоніях, та після бажання поїзду.

Мих. Кусь — Макс Гекль.

Прудентополі

Парана

ШВЕДСЬКА — РИМАРСЬКА СПІЛКА
Матвійко — Комвіцький.

Виконуєть совісно, по дешевих цінах че-
ревики, чоботи, шинелі, після найновішої
моди і з пайлучшої шкіри.

Рівнож виконуєть всякого рода упряж,
сідла і инші прибори входячі в обсяг ри-
марства.

Приймається замовлення, як також на скла-
ді до набути в кожній хвилі всякі прибори
і знаряди так з фаху римарського як і
шведського.

Ціни приступні — праця совісна; Мож-
на купувати і гуртовно. Кожний Українець
повинен пірати своїх евідомих Україн-
ців-ремісників. Чині ключ всюди: СВІЙ
ДО СВОГО!

Matvyiko & Komnickiy

Prudentopolis

Paraná

ДО ХОРИХ ЛЮДЕЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ШИРОКОЇ БРАЗИЛІЇ.

Др. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішній лікар при українським
шпитали в Прудентополі, поручає всім терплячим Українцям так
мущинам, як і жінщинам свої успішні лікарські услуги.

Лічить з найліпшим і найпевнішим успіхом, ревматизм, всякі недуги жолудкові,
недуги утроби, нирок, гемороїди, недуги шкірні, різні затроєня, недугу падачки і т. д.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним
довірем, а дістане пораду.

На відповідь залучить поштовою марку.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.

Prudentopolis

Paraná.

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години
пополудни в українським шпитали. (Безплатно для бідних).

Чи Ви вже були коли у склепі
НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще
в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті
Іраті, недалеко стациі залізничної.

В його склепі знайде кожний Українець найлучший і найдешевший то-
вар. О сім переконаєть кожний, хто вступить в хату Никити Доняка.
Простора саяя повна Seccos e Molhados, зелізя, ріжнородна фазенда,
товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаю-
чі можуть переночувати, або в баракі, або в саяях на горі помешканя. Ті,
що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і инші продукта кольоніяльні.

До кожного пошту висилаєть власний віз, а в разі потреби винаймаєть фіра
до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО

УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

CAIXA
POSTAL

BEBAM AS CERVEJAS

Лікар і оператор
Др. МИРОСЛАВ ШЕЛІГОВСКИЙ
Бувший асистент клінік европейських.

CURITYBA, Rua S. Francisco 25.

Лічить після найновішої системи. — Виконує всякі опе-
рації хірургічні.

Посторонних слабих приймає на лічене і побут у своїй клініці. Лічить
лучами „Roentgena“. Мисідає власну лабораторію до бадаєнь хемічних і мі-
кроскопових, та всяких инших бадаєнь крови в слабостях внутренних.

Порада листовно і устно. — Мож розмовитись по українськи.

CURITYBA — Rua S. Francisco № 25. — Paraná — Brazil.

Кравчарня „УКРАЇНА“
Василя Магеровского

Виготовляє всякі убраня від найдо-
розших до найдешевших: плащі, наміт-
ки, маринарки, сподні — взагалі все,
що входить в обем кравецтва.

Всякі роботи виконує скоро, совісно —
після міри, крою і моди.

Ціни найприступнійші.

Українці! Попирайте завсідги лиш
своїх!

ALFAIATARIA „UCRAINA“
de

Basilio Magerovskyi

Papandua

Sta. Catharina

Оселя Гважувіра — Парана
Бразилія.

Найбільший склеп український.
ІВАНА ШЕРЕМЕТИ.

Поручаєть всім Українцям склеп
свідомого Українця, в котрім най-
дуть ся товари споживчі, знаряди до
домашнього вжитку. Хто що потребує
а певно що не пожалуєть, коли спов-
нить сбовязок народний:

СВІЙ ДО СВОГО.

Купуєть збіже і всякі продукта
кольоніяльні.

ANTONIO REBOUÇAS PARANÁ
Riosinho

CASA DO POVO

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстар-
ших склепів у цілім муніци-
пію Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких
справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕ-
ЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і
усе, що потрібне до ужитку домаш-
нього і ріжничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву.

На складі КАВА — ЦУКОР — усі
споживчі товари. Капелюхи — стрільні
артикули — окраси зі золота як брошки,
перстені, ланцуски до годинників і т. д.
Чого Вам треба — купите і будете
вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças

Paraná

Український склеп
ХРУНЯ І БРАТА.
в кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по най-
тавнійшій ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні,
як герву-матте, обручі з тімбо, кору з
брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єть кава, цукор білий і жов-
тий, сіль мілка і груба, риж, капелюхи сук-
нянні і солом'янні, і т. д.

Chrun & Irmão

Vera Guarany — Paulo Frontim, Paraná.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта
по найтавнійшій ціні. Купує уся-
кі продукта кольоніяльні, а
найцікавше, що платить до-
росше як другі склепарі.

В. КУН І СИН

ІПІРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Чи Ви вже були коли у склепі НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого skleпу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стациі залізничої.

В його skleпі знайде кождий Українець найлучший і найдешевший товар. О сім переконаєсь кождий, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора саля повна Seccos e Molhados, зелія, ріжнородна фазенда, товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаючи можуть переночувати, або в бараку, або в салях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі skleпом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і инші продукта кольоніяльні.

До кождого потягу виспласєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

CAIXA
POSTAL
246.

BEBAM AS CERVEJAS

DA
ATLANTICA

Atlantica

Luzitana

Curitibana

Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А.
(ул. Ігвассу — Куритиба) ???

ПИВА:
ясні:

Атлантика
Люзитана
Гамбург
Куритибана
Паранаенсе

темі:
Мюнхен
Кульмбах
Демократа
Портер

НАПИТКИ:

Атланта
Більц

Вода Столова
Женжібре

ГАЗОЗИ з:

Цитрини
Абакаші
Черешень
Малин
Помаранч
Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни!
Роздаємо насіне ячменю за контрактом або продаємо вибіране насіне ячменю!

Сухі дріжджи Атлантики є найлучші і економічні.

Екстракт з солоду, се найлучше лікарство проти кашлю і відновляючий сили.

ХРУНІА І БРАТА.
В кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по найтаншій ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні, як герву-матте, обручі з тімбо, кору в брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єсть кава, цукор білий і жовтий, сіль мілка і груба, риж, капелюхи сукнянні і соломянні, і т. д.

Chrun & Irmão

Vera Guarany — Paulo Frontim, Paraná.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродає ріжнородні продукта по найтаншій ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавше, що платить доросше як другі skleпарі.

ПП. З КОЛЬОНІИ

прошу прийти у мій skleп і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу? Я свідомий, що переконаєтесь, що кажу правду!

João Moisa

Marechal Mallet

Paraná

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО
В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших skleпів у цілім муніципії Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужиткоу домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланцюшки до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças

Paraná

В. КУН І СИН

ПІРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій skleп при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую всякі продукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. KUHN & FILHO

Guajuvira

Paraná

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

Одрецький — Козакевич

ІРАТІ

ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям з Іраті, як і з подальших околиць, наш skleп, який є завжди заосмотрений у найріжноріжнійші товари так краєві, як і заграничні, найлучшої якости. Великий вибір ріжнородних матерій, коців, капелюхів, вовняних пал, хусток, білого полотна, черевиків з фабрики Фаворита, осотові вовняні убраня і многі инші товари галентарійні.

НАЧИНЄ КУХОНЕ — ЗЕЛІЗО.

Має завжди на складі велику скількість: МУКИ пшеничної житної і кукурудзяної, ЦУКОР жовтий і білий. Каву в зернятах і мелена, СІЛЬ НАФТА, ОЛІЙ, ріжнородні ФАРБИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, напитки краєві і заграничні.

Скуповуємо герву — віск і мід
ДЛЯ ПП. Каросників є портера, січки і кукурудзи не брак.

Продаж деталічна і гуртовна
Для прибувших залізницею нічліг.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

На услуги Шановної Публіки. Телеграфічна адреса: „Kozak“ Iraty.